

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1217/2019
22.10.2020. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Владимир Јанковић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Букуља“ Аранђеловац, које заступа Анђела Станишић, адвокат из ..., ради утврђења и предаје поседа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1199/18 од 28.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 22.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1199/18 од 28.11.2018. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу П 1526/16 од 21.12.2017. године усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужени извршио заузеће земљишта у површини од 0,08,00 ха, на парцели власништво тужиле кп.бр. .., уписане у лист непокретности .. КО ... и то у мерама и границама као у изреци и обавезан је тужени да тужиљи преда у посед и државину земљиште које је тужени заузео у наведеним мерама и границама ослобођен од свих постојећих гробница и исто доведе у пређашње стање, а одбијен је део тужбеног захтева који гласи: или да тужиљи исплати противвредност заузетог земљишта у износу од 23.525,27 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме банке откупљују ефективну страну валуту на дан исплате у месту плаћања, са каматом у динарској противвредности коју одређује НБС, по истом курсу почев од дана пресуђења па до исплате. Истом пресудом је обавезан тужени да тужиљи исплати на име парничних трошкова износ од 544.950,00 динара.

Одлучујући о жалби туженог пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1199/18 од 28.11.2018. године делимично је преиначена наведена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди да је тужени извршио заузеће земљишта ближе описано у изреци првостепене пресуде и да се обавезе тужени да тужиљи преда у посед и државину земљиште које је заузео ослобођено од свих постојећих гробница и исто доведе у пређашње стање. Тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 455.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужила због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија дозвољена и основана.

Према утврђеном чињеничном стању катастарска парцела .., уписана у листу непокретности .. КО ... са површином 1.11.50 ха (воћњак и виноград треће класе и делом вештачки створено неплодно земљиште) у својини је тужиле. Наведена парцела се граничи са кат. парц. .. уписаном у лист непокретности .. КО ..., површине 03.624 ха (њива 4. класе) на којој је власник Република Србија а као корисник уписано тужено ЈКП „Букуља“. Према спроведеном вештачењу парцела тужиле .. се налази на потезу „Мала Рисовача“ и са својом западном, северном и већим делом источне стране се граничи са градским гробљем „Рисовача“ а са јужне стране старим магистралним путем Арнађеловац – Топола, док се на северозападном делу наведене парцеле а према граници са кат. парц. .. КО ... и кат. парц. .. КО ... налази десетак подигнутих споменика у чијој близини са јужне стране је изграђен асфалтни пут ширине око 3 метра, дужине око 54,5 метара, који прелази преко кат. парц. .. с тим да овај део пута почиње од улаза у гробље односно капеле и служи за превоз умрлих од капеле до гробних места на новом делу гробља. Према налазу вештака површина заузећа кат. парц. бр. .. износи 264 м² на коме су описана постојећа гробна места и зимзелено дрвеће. Укупна вредност заузетог земљишта износи 22.525,27 евра.

Побијаном пресудом преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу оценом да је тужбени захтев неизвршив, да извршење није могуће спровести обзиром да се тражи предаја у посед и државину земљишта ослобођеног од постојећих гробница и надгробних споменика на којима су уписани датуми смрти сахрањених лица, који су додељени на трајно коришћење у законом прописаном поступку, под условима прописаним законом изграђених у општем интересу те чине добро у општој употреби у јавној својини као да се захтева предаја земљишта на коме се налази пут који повезује старо и ново гробље и који је изграђен и асфалтиран у општем интересу и који користе грађани.

По оцени Врховног касационог суда побијана одлука је заснована на погрешној примени материјалног права услед чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Побијаном одлуком су дати искључиво разлози који се односе на пресуђење дела потраживања за предају заузетог земљишта при чему се не образлаже преостали преиначени део првостепене пресуде, којим другостепени суд супротно утврђеном чињеничном стању одбија тужбени захтев за утврђење заузећа земљишта у мерама и границама утврђеним вештачењем што је од утицаја на правилност пресуде иако се ради о непосредно повезаним захтевима. Током поступка уредност тужбе није била спорна, првостепени суд је два пута мериторно пресуђивао при чему су разлози о неизвршивости пресуде претежно од значаја у извршном поступку.

Ревизијом се основано указује на одредбе о праву на имовину прописане уставом РС, који у члану 58. став 1. и 2. прописује да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Према стању из списка тужени је као корисник суседног земљишта, које користи као гробље, располагао и делом земљишта тужиље наплаћујући накнаде за давање на коришћење гробних места и гробница при чему због погрешне примене материјалног права није утврђено нити правилно оцењено да ли тужени поседује неки правни основ, било који правни акт за коришћење и располагање спорним земљиштем или се самовласно проширио на парцелу тужиље при обављању своје делатности у ком случају је фактичко запоседање туђег земљишта противправно и када је извршено у јавном интересу. Даље коришћење фактички заузетог земљишта могуће је само уз исплату прописане накнаде. Код чињеница да је вештачењем утврђено заузеће земљишта и располагање непокретношћу тужиља од стране туженог, одбијањем тужбеног захтева са описаним разлозима, није разрешен спорни правни однос странака, јер нема доказа да је спорни део земљишта експрописан тужиљи и одузет из посуда тужиље у законом прописаном поступку и за одузети део исплаћена тржишна накнада услед чега је побијана одлука морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности, утврдити указане чињенице и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић